

OPISU MODUŁU KSZTAŁCENIA (SYLABUS)

I. Informacje ogólne

1. Nazwa modułu kształcenia
PSYCHOLOGIA
2. Kod modułu kształcenia - PSYO
3. Rodzaj modułu kształcenia – obowiązkowy lub fakultatywny
OBOWIĄZKOWY DLA SPECJALNOŚCI NAUCZYCIELSKIEJ
4. Kierunek studiów
FILOLOGIA POLSKA, SPECJALNOŚĆ NAUCZYCIELSKA PEŁNA
5. Poziom studiów – studia II STOPNIA
6. Rok studiów (jeśli obowiązuje) – I ROK
7. Semestr – zimowy lub letni
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin - 30 h W, 30 h ćw.
9. Liczba punktów ECTS - 4
10. Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail wykładowcy (wykładowców) / prowadzących zajęcia
11. Język wykładowy
POLSKI

II. Informacje szczegółowe

1. Cel (cele) modułu kształcenia
  - Przygotowanie (podstawowa wiedza, umiejętności i kompetencje) do rozpoczęcia studiowania zagadnień związanych z funkcjonowaniem uczniów i nauczycieli w sytuacji szkolnej
  - Przygotowanie psychologiczne do nauczania **na II etapie edukacyjnym** (klasy IV –VI szkoły podstawowej), ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z rozwojem dziecka, specyficznymi formami aktywności oraz problemami dysharmonii i zaburzeń rozwojowych.
  - Cele szczegółowe:

Dostarczenie wiedzy o funkcjonowaniu człowieka w ramach wybranych koncepcji psychologicznych
Wyposażenie studentów w wiedzę o procesach poznawczych wykorzystywanych w procesie uczenia się i nauczania
Zapoznanie z zagadnieniami dotyczącymi procesów emocjonalnych i motywacyjnych oraz o ich wpływie na funkcjonowanie człowieka
Zaznajomienie ze specyfiką przebiegu procesu rozwoju człowieka oraz efektami procesu rozwoju człowieka, czynnikami ryzyka zakłóceń procesu rozwoju i zaburzeniami funkcjonowania w kolejnych okresach rozwoju
Dostarczenie podstawowej wiedzy o dynamice procesów grupowych w małych (formalnych i nieformalnych) grupach społecznych

Kształtowanie gotowości do wieloaspektowego analizowania uwarunkowań i konsekwencji zachowania człowieka w różnych sytuacjach społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji szkolnej
Zaznajomienie z pojęciem normy i patologii w dzieciństwie
Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i analizy czynników ryzyka oraz czynników sprzyjających w procesie uczenia się i wychowania
Uwrażliwienie na wielość i różnorodność uwarunkowań procesu uczenia się i wychowania
Uświadomienie roli nauczyciela w rozwoju dzieci, młodzieży i funkcjonowaniu szkoły jako organizacji
Kształtowanie wrażliwości etycznej i postaw prospołecznych

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują)
3. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych dla modułu kształcenia i odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów

(UWAGA: nie dzielimy efektów kształcenia dla modułów (przedmiotów) na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych; każdy moduł (przedmiot) nie musi obejmować wszystkich trzech kategorii efektów kształcenia; jeśli efektem kształcenia jest np. analiza wymagająca określonej wiedzy, to nie trzeba oddzielnie definiować efektów kształcenia w kategorii wiedzy)

Symbol i numer efektów kształcenia*	Po zakończeniu modułu (przedmiotu) i potwierdzeniu osiągnięcia efektów kształcenia student potrafi:	Odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów [#]
PSYO_01	Zdefiniować cele i zadania psychologii oraz dostrzega możliwości wykorzystania wiedzy psychologicznej do opisu i analizy zachowania człowieka	K_W05, K_W18; K_U04, K_K08
PSYO_02	Opisać i wyjaśnić pojęcia w ramach podstawowych koncepcji psychologicznych oraz dostrzec zależności między sposobem funkcjonowania człowieka a środowiskiem społeczno-kulturowym, rozumie mechanizmy wpływu środowiska na człowieka oraz człowieka na środowisko	K_W02, K_W05, K_W08, K_W18, K_U03, K_K02
PSYO_03	Posługiwać się w sposób refleksyjny wiedzą z zakresu psychologii ogólnej (poznawczej, emocji i motywacji), rozwojowej, klinicznej i społecznej w rozwiązywaniu typowych problemów dydaktycznych i wychowawczych	K_W02, K_W18, K_U04, K_U05, K_U07, K_K07, K_K08
PSYO_04	Przeprowadzić obserwację, ocenę i interpretację zebranych informacji dotyczących sytuacji wychowawczych i procesu uczenia się	K_W18, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U10, K_K07, K_K08
PSYO_05	Dostrzegać konieczność zdobywania i modyfikowania posiadanej wiedzy o psychologicznym funkcjonowaniu człowieka oraz podnoszenia swoich kompetencji w odniesieniu do wykorzystania tej wiedzy w praktyce	K_W08, K_U07, K_U16, K_K07, K_K08
PSYO_06	Podejmować działania zespołowe, w tym potrafi kierować pracą zespołu, pracować według poprawnych zasad komunikacji oraz rozwijać je w środowisku szkolnym	K_W17, K_W18, K_U02, K_U07, K_U09, K_K08, K_K12
PSYO_07	Wykazać gotowość do dyskusji wokół kwestii związanych z etycznymi aspektami pracy z drugim człowiekiem, dostrzega znaczenie współpracy z drugim człowiekiem oraz działań prospołecznych	K_W08, K_U03, K_U04, K_U06, K_U07, K_U09, K_U10, K_U11, K_K08, K_K12

* kod modułu kształcenia, np. KHT_01 (KHT-kod modułu „Kataliza Heterogeniczna” w USOS)

efekty kształcenia dla kierunku studiów (np. K_W01, K_U01, ..)

W – wiedza; U – umiejętności; K – kompetencje społeczne (wyszczególnione tylko w symbolach kierunkowych efektów kształcenia)

01, 02... – numer efektu kształcenia

4. Treści kształcenia

Nazwa modułu kształcenia:		
Symbol i numer treści kształcenia*	Opis treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia modułu [#]
TK_01	Psychologia jako nauka o funkcjonowaniu człowieka	PSYO_01, PSYO_02, PSYO_05, PSYO_06
TK_02	Uwarunkowania funkcjonowania człowieka – podstawowe koncepcje psychologiczne	PSYO_01, PSYO_02
TK_03	Procesy poznawcze: spostrzeganie, uwaga i pamięć a proces uczenia się, myślenie i twórcze rozwiązywanie problemów	PSYO_02, PSYO_03, PSYO_04,
TK_04	Emocjonalne funkcjonowanie człowieka: emocje w relacjach społecznych	PSYO_02, PSYO_03
TK_05	Emocjonalne funkcjonowanie człowieka: człowiek w świecie emocji negatywnych	PSYO_02, PSYO_03
TK_06	Procesy motywacyjne i potrzeby a działanie człowieka	PSYO_02, PSYO_03
TK_07	Rozwój człowieka, mechanizmy rozwoju szanse i zagrożenia rozwoju w kolejnych okresach życia	PSYO_02, PSYO_04
TK_08	Kryzysy rozwojowe i ich znaczenie dla rozwoju	PSYO_02, PSYO_04
TK_09	Wspieranie rozwoju w cyklu życia	PSYO_02, PSYO_03, PSYO_04
TK_10	Specyficzne potrzeby rozwojowe a organizacja i przebieg procesu uczenia się i współżycia w grupie	PSYO_03, PSYO_04, PSYO_05, PSYO_06
TK_11	Pojęcie normy i patologii w dzieciństwie, zaburzenia rozwojowe, zaburzenia zachowania	PSYO_03, PSYO_04, PSYO_06
TK_12	Funkcjonowanie małych grup społecznych: dynamika funkcjonowania i fazy rozwoju małej grupy, rola i zadania lidera	PSYO_03, PSYO_04
TK_13	Specyfika grup dziecięcych i młodzieżowych, rola nauczyciela	PSYO_03, PSYO_04, PSYO_05, PSYO_06
TK_14	Podstawy komunikacji interpersonalnej, komunikacja w edukacji	PSYO_03, PSYO_04, PSYO_06

TK_15	Psychologia jako nauka o funkcjonowaniu człowieka: wykorzystanie praktyczne, kształcenie i podnoszenie własnych kompetencji, dylematy etyczne	PSYO_01, PSYO_03, PSYO_04, PSYO_05, PSYO_06
-------	---	---

* np. TK_01, TK_02, ...

np. KHT_01 – kod modułu kształcenia wg tabeli w pkt. II 3

5. Zalecana literatura

1. Brzezińska, A. (2003). Dzieci z układu ryzyka. W: A. Brzezińska, S. Jabłoński, M. Marchow (red.), *Ukryte piętno. Zagrożenia rozwoju w okresie dzieciństwa*. Poznań: Wydawnictwo Fundacji Humaniora. (s. 11-37).
2. Brzezińska, A. I. (red.). (2005). *Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa*. Gdańsk: GWP. (r. 1. pt.: *Jak myślimy o rozwoju*, r. 2 pt.: *Jak przebiega rozwój człowieka*, r. 9 pt.: *Wiek szkolny. Jak rozpoznawać potencjał dziecka*, r. 10 pt.: *Wiek szkolny. Jak rozpoznawać ryzyko i jak pomagać*).
3. Brzezińska, A., Hornowska, E. (red.) (2004/2007). *Dzieci i młodzież wobec agresji i przemocy*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. (s. 13-106).
4. Elliott, J., Place, M. (2000). *Dzieci i młodzież w kłopotcie: poradnik nie tylko dla psychologów*. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne.
5. Elsner, D. (2002). *Opiekun stażu jako refleksyjny praktyk*. Chorzów: Mentor. (s. 11-15, 24-32).
6. Elsner, D. (red.). *Szkoła jako ucząca się organizacja*. Chorzów: Mentor.
7. Gordon, T. (1995). *Wychowanie bez porażek w szkole*. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX. (r. 2 pt.: *Ku efektywnym stosunkom uczeń-nauczyciel*, r. 3 pt.: *Co może zrobić nauczyciel, gdy uczeń ma problem*, r. 5 pt.: *Jak nauczyciel może ustosunkować się do problemów jakie stwarza uczeń*)
8. Kendall, P. C. (2004). *Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji*. Gdańsk: GWP. (r. 3. Specyficzne problemy związane z zaburzeniami okresu dzieciństwa, r.4. Zaburzenia zachowania, r.5. Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi).
9. Myers, D. (2004). *Psychologia*. Poznań: Zysk i S-ka. (r. 8 pt.: *Uczenie się*, r. 9 pt.: *Pamięć*).
10. Myers, D. G. (2003). *Psychologia społeczna*. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka (r. 9 pt.: *Wpływ grupy*).
11. Sęk, H., Brzezińska A. I. (2010). *Podstawy pomocy psychologicznej*. W: D. Doliński, J. Strelau, *Psychologia akademicka*, tom 2. , Gdańsk: GWP. (r. 20).
12. Sternberg, R. J. (1999). *Wprowadzenie do psychologii*. Warszawa: WSiP (r. 18 pt.: *Motywacja*; r. 19 pt.: *Emocje*; r. 1 7 pt.: *Psychologia społeczna: perspektywa interpersonalna i grupowa*).
13. Strelau, J. (2000). *Psychologia. Podręcznik akademicki*. Gdańsk: GWP (tom II) GWP (r. 17 pt.: *Procesy warunkowania* r. 18 pt.: *Uczenie się wykraczające poza warunkowanie*; r. 19 pt.: *Pamięć jako podstawowy mechanizm przechowywania doświadczenia*; r. 30 pt.: *Mechanizmy leżące u podstaw motywacji*; r. 31 pt.: *Typy motywacji*; 36 pt. *Teorie osobowości – podejście psychodynamiczne i humanistyczne*; r. 41 pt.: *Twórczość*).
14. Tavis, C., Wade, C. (1999). *Psychologia. Podejścia oraz koncepcje*. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka. (r.1 pt.: *Wyjaśnianie zachowań człowieka*).
15. Wojciszke, B. (2002). *Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej*. Warszawa: Scholar (r. 10 pt.: *Agresja*; r. 11 pt. *Grupa społeczna*).
16. Wygotski, L. S. (1971b). *Problem nauczania i rozwoju umysłowego w wieku szkolnym*. W: L. S. Wygotski, *Wybrane prace psychologiczne*. Warszawa: PWN. (s. 531-547).

6. Informacja o przewidywanej możliwości wykorzystania b-learningu

7. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.

III. Informacje dodatkowe

1. Odniesienie efektów kształcenia i treści kształcenia do sposobów prowadzenia zajęć i metod oceniania

Nazwa modułu (przedmiotu):			
Symbol efektu kształcenia dla modułu *	Numer treści kształcenia realizowanych w trakcie zajęć [#]	Sposoby prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów kształcenia	Metody oceniania stopnia osiągnięcia założonego efektu kształcenia ^{&}
PSYO_01	TK_1, TK_2, TK_15	Wykład	TEST wiadomości (P) Dyskusja- analiza wybranych problemów (F)
PSYO_02	TK_1, TK_2, TK_3, TK_4, TK_5, TK_6, TK_7, TK_8, TK_9	Wykład	TEST wiadomości (P) Dyskusja- analiza wybranych problemów (F)
PSYO_03	TK_3, TK_4, TK_5, TK_6, TK_8, TK_9, TK_10, TK_11, TK_12, TK_13, TK_14, TK_15	Ćwiczenia, Praca domowa	TEST wiadomości (P) Dyskusja podczas ćwiczeń (F); rozwiązywanie zadań w małych grupach (F) Zadania domowe (F)
PSYO_04	TK_3, TK_7, TK_8, TK_8, TK_9, TK_10, TK_11, TK_12, TK_13, TK_14, TK_15	Ćwiczenia, Praca domowa	TEST wiadomości (P) Dyskusja podczas ćwiczeń (F); rozwiązywanie zadań w małych grupach (F) Zadania domowe (F)
PSYO_05	TK_1, TK_10, TK_13, TK_15,	Wykład, Ćwiczenia	TEST wiadomości (P) Dyskusja podczas ćwiczeń (F); rozwiązywanie zadań w małych grupach (F)
PSYO_06	TK_1, TK_10, TK_11, TK_13, TK_14, TK_15,	Wykład, Ćwiczenia	Dyskusja podczas ćwiczeń (F); rozwiązywanie zadań w małych grupach (F) Zadania domowe (F)

* np. KHT_01 – kod modułu kształcenia wg tabeli w pkt. II 3 i w pkt. II 4

[#] np. TK_01 – numer treści kształcenia wg tabeli w pkt. II 4

[&] Proszę uwzględnić zarówno oceny formujące(F) jak i podsumowujące(P)

Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących ocenie osiągnięcia opisanych efektów kształcenia.

2. Obciążenie pracą studenta (punkty ECTS)

Nazwa modułu (przedmiotu):	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności *
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	60
Praca własna studenta [#]	Przygotowane do zajęć 15 h
Praca własna studenta [#]	Przygotowanie zadań domowych 15 h
Praca własna studenta [#]	Przygotowanie do egzaminu 10 h

SUMA GODZIN	100 h
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU (PRZEDMIOTU)	4

* Godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min.

Praca własna studenta – przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu,...

3. Sumaryczne wskaźniki ilościowe

- a) Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich - 2
- b) Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym, takich jak zajęcia laboratoryjne i projektowe - 2

4. Kryteria oceniania – szczegółowe kryteria zostaną podane przez prowadzących wykład i ćwiczenia.